

THIBAUT, André (2004): *Dictionnaire suisse romand. Particularités lexicales du français contemporain*. Sous la direction de Pierre Knecht. Nouvelle édition revue et augmentée préparée par Pierre Knecht. Carouge-Genève: Éditions Zoé, 886 p.

L'obra que ressenyem avui és una nova edició, revisada i considerablement augmentada, del *Dictionnaire suisse romand*, l'aparició del qual, l'any 1997, suposà una fita important en l'àmbit de la lexicografia diferencial francòfona actual. Així doncs, d'una banda, significà el primer intent científic de redactar un diccionari de la variant francesa suïssa des de la publicació, l'any 1926, del repertori de William Pierrehumbert. D'altra banda, tal com ho comentava en el prefaci el seu director, Pierre Knecht, representà el primer resultat concret del projecte d'elaboració del *Trésor des vocabulaires francophones* que, des de fa dues dècades, recull els esforços de diversos equips de lingüistes belgues, canadencs, francesos i suïssos.

La gran acceptació del diccionari, tant entre el públic en general com entre els especialistes, explica que dos anys més tard es publicqués en format electrònic,¹ il·lustrat i «sonoritzat», amb prop de 30 articles suplementaris i que, uns quants mesos després, aparegués en una col·lecció de butxaca amb el títol de *Le Petit Dictionnaire suisse romand*² i una presentació lexicogràfica menys densa. L'edició revisada que ens ocupa avui és una prova més de l'èxit assolit.

31. La bibliografia occitana és important, i va des de Couzinié a Raynouard, Mistral, l'ALF o les monografies dialectals de Laurent (a l'Arièja) i de Quint (al Delfinat). Respecte al català, no només hi ha el DCVB, sinó obres de Coromines o Fabra, a més de treballs de divulgació gramatical (Jané, Ruaiç...).

1. Genève: Éditions Zoé, 1999.

2. Genève: Éditions Zoé, 1999.

Atès que, en la seva primera versió, l'obra ja fou àmpliament ressenyada,³ no volem insistir en els aspectes ja comentats, per la qual cosa hem optat per dedicar aquestes ratlles a indicar, per un costat, les novetats que representa aquesta nova edició en relació amb les anteriors, per després analitzar breument algunes particularitats de la seva microestructura, especialment les que caracteritzen les seccions que ens han semblat més innovadores i modèliques i que tanquen cada article lexicogràfic.

Pel que fa a les innovacions, P. Knecht adverteix a «À propos de la nouvelle édition» (p. 14) que, a part de contenir una sèrie de rectificacions d'errors manifestos i unes quantes actualitzacions, la publicació actual suposa, sobretot, la incorporació de 83 articles nous: els 28 que s'havien afegit a la versió en CD-ROM més 55 registres inèdits. També apareix com a fet nou el gran nombre de precisions i de cites que s'hi han pogut incloure gràcies a les facilitats que avui dia proporciona Internet en l'àmbit de la investigació lexicogràfica.

Pel que fa a l'organització dels articles, crida l'atenció en primer terme la riquesa i l'extensió d'alguns dels apartats que solen ser habituals en els actuals diccionaris de llengua. Així doncs, la descripció semàntica es completa amb exemples inventats pels redactors que mostren en un context lingüístic la paraula-entrada i proporcionen, d'aquesta manera, la pertinent informació combinatòria. De la mateixa manera, cada article compta amb una sèrie d'exemples documentats, ordenats cronològicament, que il·lustren no solament les diferents accepcions i els diferents usos de cada lema, sinó també la seva vitalitat. Cal no oblidar, pel que fa a això, que el *Dictionnaire suisse romand* pretén consignar unitats lèxiques d'ús contemporani, tal com diu el propi subtítol de l'obra i com es recull a la «Préface à l'édition de 1997» (p. 13) i a la «Présentation» (p. 29).

Però, com ja hem anunciat, el que volem ressaltar de manera singular és l'existència de dues rúbriques addicionals que proporcionen dades valuoses de caràcter tant lingüístic com històric. La primera, encapçalada per l'abreviatura «Rem.», aporta observacions de tipus variat, des de precisions sobre el registre d'ús i l'extensió del vocable fins a les seves relacions amb altres lèxics que pertanyen al seu mateix camp semàntic o amb els seus equivalents en francès general. La segona de les seccions, que figura precedida d'un quadratí blanc, ofereix un comentari històrico-comparatiu en el qual s'explica l'origen de la paraula, se n'indica la primera documentació i, en la mesura que es pot, se n'especifica també l'extensió geogràfica a la resta de regions francòfones.

En concret, la informació referent a la procedència de les diferents unitats lèxiques ens permet identificar les quatre grans classes en què es distribueixen majoritàriament els helvetismes, això és, els arcaïsmes, les innovacions, els dialectalismes i els germanismes. I no solament això: el *Dictionnaire suisse romand* fins i tot diferencia, dins de l'últim d'aquests grups, els préstecs en sentit estricte dels calcs de l'alemany, interferències indirectes de difícil detecció i identificació que, en no poques ocasions, ni tan sols recullen els inventaris de veus estrangeres. Entre ells volem destacar, a tall de simple il·lustració, els sintagmes complexos *haute école* ('centre d'ensenyament superior') i *place de travail* ('feina remunerada'), que figuren inventariats des de l'edició de 1997, així com les locucions verbals *faire le poing dans la poche* ('reprimir la còlera') o *tenir les pouces à quelqu'un* ('desitjar-li bona sort), que s'incorporen per primer cop a la versió actual.

Creiem que les succintes observacions que hem fet son prou eloqüents i posen de manifest que ens trobem davant d'una obra de referència, no solament per a l'estudi dels particularismes lèxics de la Suïssa francòfona, sinó fins i tot per a qualsevol projecte que es plantegi l'elaboració d'un re-

3. P. RÉZEAU (1998): *Revue de linguistique romane*, vol. 62, p. 276-279; R. VÉZINA (1998): *Langues et Linguistique*, vol. 24, p. 225-230; J.-Cl. BOULANGER (1999): *Journal of Lexicography*, vol. 2, núm. 4, desembre, p. 347-352; G. MANNO (1999): *Cahiers de lexicologie* núm. 75, vol. 2, p. 197-204; A. GALARNEAU (1999): *Dialectologie*, vol. 10, abril, p. 114-115; H. CHEVALLEY (2000): *Vox Romanica*, núm. 59, p. 278-289; M. Á. VIDAL COLLELL (2000): *Estudis Romànics*, vol. XXII, p. 278-281.

pertori diferencial d'una varietat lingüística. Això no ens ha d'estranyar si tenim en compte la vàlua i l'experiència lexicogràfica dels seus redactors, que ja fou justament ressaltada per diferents especialistes quan es publicà, fa uns quants anys, la primera edició d'aquesta monografia.

Clara CURELL
Universidad de La Laguna